

UNIVERSITETETS
OLDSAKSAMLING
FREDERIKS GATE 3
0164 OSLO 1

Gårds/bruksnavn Disen vestre	
G.nr./br.nr. 3/1	
Kommune Hamar	Fylke Hedmark
Sogn	Prestegjeld
Eier/bruker, adr.	
Gjelder: Utgraving av kulturlag	
Flyfoto	Kartref. 1916 I
Innber./rapport/reg. ved: Kjell E. Sæustemud	Dato 1.10.1996

**RAPPORT FRA DE ARKEOLOGISKE
UNDERSØKELSENE VED DISEN VESTRE
HAMAR KOMMUNE**

1996

I tidsrommet 010796 - 120796 ble det på Disen Vestre 3/1 foretatt arkeologiske undersøkelser i form av utgraving. Tilstede ved denne undersøkelsen var fra Universitetets Oldsakssamling:

Per-Erik Gjesvold (feltass.)
Lil Gustafson (prosjektleder)
Espen Kobberstad (feltass.)
Reidar Solsvik (feltass.)
Kjell E. Sønsterud (feltleder)

I tillegg var gravmaskinfører Egil Nicolaysen tilstede 1 7 dager og en person fra metalldetektorforbundet tilstede i 3 dager.

Været var i denne tidsperioden noe skiftende med hovedsakelig regn den første uken og sol den andre.

Til vår disposisjon var det satt av 7 dager til gravemaskin og 3 dager til metalldetektorundersøkelse.

Bakgrunn for undersøkelsen

Som en følge av en planlagt boligutbygging på Disen Vestre 3/1, Hamar komm. Hedmark fylkeskomm. ble det i 1995 foretatt arkeologiske registreringer ei. forundersøkelser i form av prøvesjaktning med maskin i regi av Hedmark fylkeskomm. Det ble således lagt 3 sjakter innenfor det aktuelle utbyggingsområdet. I samtlige av disse sjaktene ble det påtruffet et koksteinslag hvis funksjon er tolket som «bryggestein» i forbindelse med ølbrygging. Tidligere ble denne type kokstein ofte tolket som etter-reformatorisk materiale, men arkeolog Lars Pilø har gjennom de arkeologiske undersøkelsene på Åker påvist denne type kokstein fra eldre jernalder.

I tillegg til dette er det gjort en del løsfunn på gården og navnet kan i følge Oluf Rygh trekkes tilbake til jernalder. Med dette som utgangspunkt skulle vi således bl.a. forsøke å få en klarhet i om hvorvidt dette koksteinslaget representerte et iri-citu jernalderlag eller om hvorvidt dette laget var et resultat av nyere tids deponering.

Metode

For å få en innsikt i lagstrategifien ble det således lagt 4 nord-sydorienterte sjakter innenfor utbyggingsområdet. Disse hadde samtlige en bredde på 1,60m. og lengden varierer fra 55 m. og opptil 60 m. Disse sjaktene ble gravd med maskin ned til steril grunn og deretter ble profilene renset og dokumentert. Disse sjaktene ble nummeret fra 1 til 4 og nummereringen starter i vest.

Strukturene ble nummeret for hver sjakt. Strukturene i sjakt nr. 1 fikk således betegnelsen S1 sjakt nr. 1 S2 sjakt nr. 1 osv.

Det ble også benyttet metaldetektor i undersøkelsen. Ved bruk av metaldetektoren fjernet gravemaskinen ca. 10 cm. masse av gangen innenfor et område, og deretter ble det søkt med metalldetektor. Det ble også søkt etter gjenstander i løsmassene.

Terrengbeskrivelse

Vestre Disen gård ligger plassert på et øst - vestgående høydedrag i terrenget. Fra dette høydedraget faller terrenget av i øst ned mot Mjøsa og i syd. Området som skulle undersøkes ligger i den sydvendte skråningen. Denne skråningen flater ut og stiger igjen mot et annet øst - vestgående høydedrag.

Landskapet sett fra høydedraget hvor gården ligger plassert fremstår som åpent åkerlandskap med meget god sikt.

Nedenfor skråningen i «dalsøkket» var det meget myraktig og det ble fortalt oss av en nabo at det tidligere hadde vært et tjern her.

Også dette området var innenfor planområdet for utbygging, men da det ikke var mulig for gravemaskinen å grave der ble dette området ikke undersøkt.

Vegetasjonsbeskrivelse

Vegetasjonen innenfor undersøkelsesområdet er noe variert, men fremstår hovedsakelig som en hageanleggning hvorav den nordvestre delen fremdeles fungerer som hage. Der hvor hagen ikke lenger er i bruk er det hovedsakelig høy undervegetasjon i form av brennesle og andre vekster. Helt nede i «dalsøkket» består vegetasjonen av bjørketrær med brennesle som undervegetasjon. I den østlige delen av området har det tidligere vært kolonihager og denne delen bærer preg av dette ved bl.a. at det fremdeles står igjen noen frukttrær og andre bærbusker.

Dokumentasjon

Dokumentasjon består av plantegninger, profiltegninger og foto. (Se vedlegg). Hele profilen fra sjakt nr. 1 ble tegnet i profil, mens det i sjakt nr. 2 og 3 kun ble tegnet inn et koksteinslag. I sjakt nr. 4 ble det ikke dokumentert noe.

Samtlige av de strukturer som ble funnet ble dokumentert gjennom plantegning og profiltegning og også fotografert. Det ble også tegnet en oversiktstegning over området.

Prøvetaking

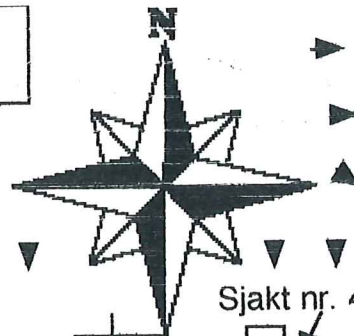
Det ble tatt ut C-14 prøver i fra samtlige av strukturene som ble påtruffet. I tillegg ble det tatt ut pollenprøver i fra sjakt nr. 1 og det ble samlet inn en del beinmateriale i fra bryggesteinslaget i sjakt nr. 5 og 6. (Se vedlegg).

Sjaktene

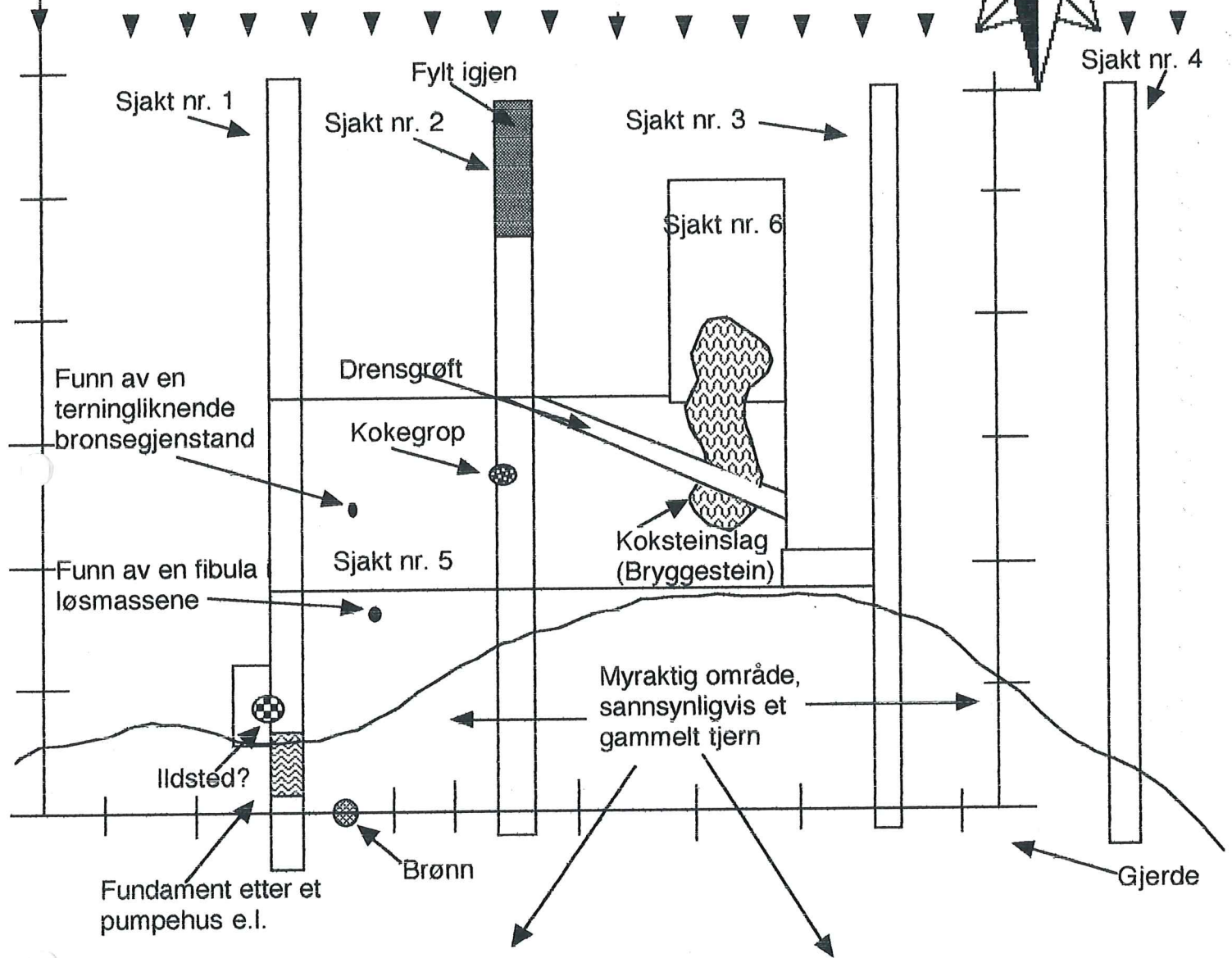
Det ble som nevnt tidligere lagt 4 nord - sydorienteerte sjakter. Disse ble lagt fra den nordlige grensen av utbyggingsområdet og så langt syd ned mot myra som vi mente det var forsvarlig å grave med gravemaskin. Bakgrunnen for å legge disse sjaktene var å få et innblikk i de stratigrafiske forhold for å kunne avgjøre om hvorvidt lagene

PRINSIPPSKISSE; VESTRE DISEN

Bygning

Bygning

▶ Markerer skråning i pilens retning

her representerte opprinnelige forhistoriske lag el. om hvorvidt det dreide seg om sekundære deponeringer i forbindelse med bakkeplanering.

Ut i fra den informasjon vi fikk fra disse sjaktene bestemte vi oss for å legge en tverrgående el. øst - vestorientert sjakt mellom sjakt nr. 1 og nr. 3. Denne sjakten fikk betegnelsen; sjakt nr. 5. I tillegg til disse ble det også mellom sjakt nr. 2 og nr. 3 lagt en nord - sydorientert sjakt som gikk ut i fra sjakt nr. 5. Denne fikk betegnelsen; sjakt nr. 6. I tillegg ble det gjort en liten utvidelse i forbindelse med fremrensing av en struktur i sjakt nr. 1 (struktur 1 sjakt nr. 1). Denne utvidelse fikk ikke noen form for betegnelse. Utvidelsen ble foretatt etter at profilen var ferdig dokumentert.

Stratigrafiske forhold

Når det gjelder lagstrategifien innenfor planområdet er denne noe varierende, men man kan i hovedsak si at det i hele den nordre delen av området har vært deponert masser i nyere tid for å planere ut terrenget. Dette kommer i særdeleshet tydelig frem i sjakt nr. 1 hvor det sannsynlig har vært planert ut i 2 omganger. Man ser således et tydelig skille i massene hvorav den første deponering inneholder masser med gulbrun sand og grus m/ noe større stein, mens neste deponering bærer preg av et mer gråsort sandlag med noe grus og stein. I begge disse massene ble det funnet moderne gjenstander i form av teglstein og glass. Under det eldste deponeringslaget finner vi et lag bestående av sort sandaktig humus. Det er rimelig å anta at dette laget representerer den opprinnelige markoverflate. Denne lagstruktur finner vi i sjaktens første 16 m. fra nord.

Fra ca 15,5 m. dukker det opp et lag bestående av små stein hvorav det meste er kokstein. Dette laget har en tykkelse på mellom 10 og 15 cm, og strekker seg fra 15,5 m. - 17,5 m. Dette laget ligger plassert under den første deponeringslaget og over den gamle markoverflaten.

Et stykke lenger ned i sjakten, fra 34,5 m., finner vi dette laget igjen. Massene her er de samme, men de deponeringsmasser som vi hadde lenger opp i sjakten er nå forsvunnet. Dette koksteinslaget ligger således «innkapslet» i et lag bestående av sort-fet sandaktig humus. Laget har en klar avgrensning og det opphører ved ca. 40,20 m. Også her dreier det seg om relativt små steiner med en diameter på ca. 10 - 15 cm. En del av disse steinene er skjørbrønt.

Fra ca. 44,60 m. i sjakten støtte vi på et stratigrafi som skilte seg klart fra den øvrige stratigrafi i sjakten. Her dukket det således opp et 5 - 12 cm tykt brannlag bestående av rødgul brønt sand. Umiddelbart over dette brannlaget lå det plassert en del stein hvorav noen bar preg av å være skjørbrønt. Dessuten var det i dette området flekkvise konsentrasjoner av kull. Dette stratigrafien fikk struktur nr. 1, sjakt nr. 1, og det gikk tydelig frem av profilen at det dreide seg om en nedgraving i leirlaget. Denne struktur ble tolket som et ildsted. Det kan se ut som om denne strukturen er blitt forstyrret av en moderne nedgraving fra ca. 46,20 m.

Fra ca 46,20 m. i sjakten får vi et innslag av en moderne konstruksjon i form av et pumpehus el. lignende. I dette området var det også plassert en brønn ca. 2 - 3 m. rett øst for sjakten.

I den resterende del av sjakten besto lagstrategifien av myrortv ned til undergrunnen som var leire.

Da vi påbegynte gravingen av sjakt nr. 2 støtte vi på en kompakt steinfylling bestående av meget store rundaktige steiner. Disse målte fra ca. 10 cm og opp til 55 cm. i diameter. Denne fyllingen viste seg å være 2 m. dyp og en utstrekning på ca.

10 m. Denne fyllingen kan være anlagt med den hensikt å fylle igjen en dump i terrenget el. den kan være en tidligere kjeller. Innimellom steinene lå det en del moderne tegl. Etter dokumentasjon i form av foto ble denne delen av sjakten fylt igjen ut i fra sikkerhetsmessige grunner.

Også i denne sjakten finner vi igjen det steinlaget som dukket opp i sjakt nr. 1, men i denne sjakten ligger dette laget plassert litt lenger syd enn hva som var tilfellet i sjakt nr. 1.

I sjakt nr 3 finner vi igjen samme situasjon nå enda lenger mot syd. Laget har altså en orientering som går i en øst-sydpøstlig - vestnordvestlig retning. I alle disse tre sjaktene ble det funnet tegl og moderne glass i dette steinlaget.

Ellers ble det i disse sjaktene påtruffet moderne nedgravinger i form av dreneringsgrøfter, vannledninger o.a.

I sjakt nr. 4 som lå plassert lengst øst ble det ikke påtruffet noe lignende stratigrafi som i sjakt nr. 1 - 3, kun moderne nedgravinger i form av vannledninger o.l. Det ble derfor ikke foretatt noen form for dokumentasjon av denne sjakten. Sjakt nr. 4 ble plassert i et område som tidligere hadde fungert som kolonihager e.l.

Strukturer

Et av formålene ved denne undersøkelsen var ved siden av å få en klarhet i de stratigrafiske forhold også å se etter strukturer i form av kokegroper, ildsteder stolpehull o.a. av forhistorisk art.

I denne forbindelse hadde vi en struktur i sjakt nr. 1 og en struktur i sjakt nr. 2.

Struktur nr. 1, sjakt nr. 1

I sjakt nr. 1 ble det påtruffet et lag i profilen som strekte seg fra 44, 80 m og til 46,30 m. Dette laget besto av fin rødgul sand og det ble tolket som et brannlag. I massene rundt dette laget var det noe kull. Laget med den brente sanden hadde en tykkelse på opptil 12 cm. hvilket indikerer en relativ høy varme. I dette området ble det også påtruffet noe skjørbrønt stein som lå plassert ovenfor sandlaget. Denne struktur ble ut i fra det man kunne se i profilen først tolket som en mulig kokegrop. Det ble bestemt å rense frem den resterende delen av denne strukturen i plan for å få en klarhet i denne strukturs funksjon. Det ble således tatt av ca. 35 cm. av massene med maskin og resten ble renseset frem manuelt Den resterende delen av strukturen fremsto etter fremrensning som en noe ujevn halvsirkel med en diameter på 2, 18 m. i nord - sydgående retning og 0,98 m. i øst - vestlig retning. Ytterkanten av nedgravningen besto av en opptil 0,36 m. bred stripe med en blanding av kull og sort humøstaktig masse. Innenfor denne «kullstripen» besto massene av varmpåvirket rødbrun sand. I den søndre delen av denne strukturen lå det en konsentrasjon av steiner, både skjørbrønte og steiner som tilsynelatende ikke bar preg av varmpåvirkning. Disse varierte i størrelse fra 6 cm. i diameter og opptil 28 cm. i diameter.

Ut i fra disse opplysninger ble så denne strukturen omtolket fra kokegrop til en el. annen form for ildsted. Som tidligere nevnt bar områdene rundt denne strukturen sterkt preg av moderne inngrep og det ble ikke påtruffet andre strukturer e. l. i nærheten av denne. Det er også forøvrig tvilsomt om det har ligget noe lengre syd for denne da det i dette området er meget myraktig. Struktur nr. sjakt nr. 1 ligger således plassert på kanten av et myrområde.

Dokumentasjonen består her av foto, plantegninger og profiltegninger. Det ble tatt ut C-14 prøve av denne strukturen.

Struktur nr. 1, sjakt nr. 2

I sjakt nr. 2 ble det ned i det sterile leirlaget påtruffet en sirkulær nedgraving bestående av skjørbrønt stein og kullholdige masser. Også denne ligger plassert ned mot det myraktige området, men ikke i umiddelbar nærhet som struktur nr. 1, sjakt nr. 1 ligger. Denne lå plassert inn mot den vestre profilen, og det var ikke mulig å følge denne nedgravingen i lagene i profilen.

Denne sirkulære nedgravingen hadde en diameter på 0,89 m. Man antok at denne strukturen dreide seg om en kokegrop sett ut i fra form og innhold. Steinene var av liten størrelse; fra 6 - 14 cm i diameter og lå konsentrert innenfor nedgravningsgrensen.

Før denne ble snittet ble den dokumentert i form av foto og plantegning. Da dette var gjort påbegynte man snittingen av nedgravingen. Det viste seg da at denne nedgravingen var meget grunn, og kan i det hele knapt kalles en nedgraving. På det dypeste var den således 3 - 4 cm. dyp. Profilen viste at det under de skjørbrønte steinene lå et ca. 1 cm. tykt kulllag.

Det ble tatt ut C-14 prøve og strukturen ble tegnet i profil.

«Bryggesteinslaget»

Under gravingen av sjakt nr. 5 dukket det opp en dreneringsgrøft med øst - vestlig orientering. Denne fremsto som en ca. 50 cm. bred nedgravingen fylt med stein. På begge sider av denne ble det i sjaktens østre del påtruffet en konsentrasjon av mindre kokstein iblandet noe kull. Det ble bestemt å rense frem denne konsentrasjonen da vi antok at dette dreide seg om kokstein som hadde vært benyttet til ølbrygging. Da vi ikke hadde en klar avgrensning av denne konsentrasjonen ble det bestemt å legge enda en sjakt (sjakt nr. 6). Denne ble lagt mellom sjakt nr. 2 og sjakt nr. 3 og hadde en nord-sydlig orientering. Da vi hadde renset frem hele laget fremsto det som en avlang konsentrasjon av kokstein med orientering nord - syd. Dette laget strekte seg over et område på ca. 4,35 m. i nord - syd og 2,54 m. i øst - vestlig retning på det bredeste. Plasseringen av dette laget lå i en skråning ned mot det myraktige område. Foruten noe kull og kokstein besto massene av gråsort sandaktig jord. Dessuten ble det i disse massene funnet en del bein. Det meste av beinmaterialet var ubrent, men noe var også brent.

Det ble først bestemt å grave noen ruter av dette laget for å få ut kullprøver og ta ut det som måtte fines av beinmateriale. Det ble først antatt at man her hadde et lag som hadde ligget in situ og at selve bryggeprosessen hadde pågått her. Lars Pilø kunne imidlertid opplyse oss om at man særlig i forrige århundre fjernet disse røysene som vanligvis var plassert på tunet og deponerte dem i skråninger gjerne ned mot tjern og myrer, hvilket var tilfellet her. (L. Pilø, muntlig). En indikator på at dette er en rimelig antagelse var steinenes relativt avrundede kanter. Steinene bar således preg av å være flyttet på slik at de var blitt «rundslitt». Dessuten ble det funnet moderne gjenstander i form av tegl og mod. glass i disse massene.

Da vi hadde relativt godt med tid ble det bestemt å solde så mange prøveruter som mulig av dette laget. Formålet med dette var å få ut C-14 prøver og så mye

osteologisk materiale som mulig. Det ble således soldet og tatt ut beinmateriale av 10 prøveruter. Disse ble lagt slik at vi dekte mest mulig av lagets utbredelse. Det viste seg at de største konsentrasjonene av bein og kull lå plassert i den nordlige delen av laget og derfor ble etterhvert prøverutene konsentrert rundt dette området. Således ble det lagt 7 prøveruter i dette området og kun 3 i det søndre området. En av rutene ble snittet slik at vi fikk en profil som ble dokumentert. Dette snittet viste at laget hadde en tykkelse på opptil 53 cm., og i helle denne profilen var massene homogene, bestående av brun jord og gråblå leire iblandet kokstein og noe kull. Dokumentasjonen består av plantegning, 1:20 og profiltegning, 1:10. I tillegg ble laget fotodokumentert.

Funn

Som det ble nevnt innledningsvis var det avsatt tre dager til metalldetektorundersøkelse. Metoden her var at gravmaskinen fjernet 10 cm. masse av gangen og så gikk man over området med metalldetektor. Med denne metoden ble det funnet en del forskjellige gjenstander i form av mod. flaskekapsler, en del spiker, gamle uniformsknapper o.a. moderne «søppel».

I sjakt nr. 5 mellom sjakt nr. 1 og nr. 2 ble det imidlertid i løsmassene funnet en likearmet fibula og en terningliknende gjenstand omtrent på samme nivå. Disse ble funnet på samme sted i sjakten. I samme område ble det også funnet moderne gjenstander som spiker o.a. moderne gjenstander.

Fiblen som ble funnet var som nevnt likearmet og hadde ornamentikk bestående av langsgående streker på oversiden. Denne manglet nål og nålefeste. Det ble først antatt at dette dreide seg om en romertidsfibula, men ut i fra de funn som er gjort bl.a. ved utgravingen på Åker kunne man datere denne til tidsrommet 600 - 650 e.Kr., altså Merovingertid. Grunnen til at man kan datere denne så nøyaktig er at det på Åker ble funnet en identisk fibula som er datert til denne perioden. L.Pilø kunne opplyse om at det kun er funnet 4 stk. av disse i hele Østlandsregionen og at samtlige av disse er funnet i nærliggende områder av Vestre Disen. Det ble spekulert i om hvorvidt denne fiblen kunne stamme fra samme smelteform som den som ble funnet på Åker da ornamentikken var identisk med Åkerfiblen. Fiblen fra Åker hadde imidlertid spor etter et belegg av gull, noe som ikke kunne ses på den som ble funnet på Vestre Disen. Dette kan skyldes at det evt. er blitt slitt av.

Det andre funnet som man antok kan ha en datering som er av forhistorisk art er den terningliknende gjenstanden. Denne var som fiblen også av bronse, Denne var gjennomhullet og den hadde en ring på toppen. Denne kan ha fungert som en slags festeanordning. Det ble spekulert i om hvorvidt dette dreide seg om en el. annen form for utstyr til hestebissel. Dateringen på denne gjenstanden er uvisst. Begge disse gjenstander ble ved ankomsten til Oslo levert til konservering.

Ut i fra massene som disse gjenstandene ble funnet i kan man med sikkerhet si at de tilhører det sekundære deponeringslaget, og at de ikke kan ha hatt noen sammenheng med de strukturer som ble funnet i sjakt nr. 1 og sjakt nr. 2. Da man desverre ikke vet hvor disse massene opprinnelig har ligget kan man heller ikke si noe om hvorvidt dette dreier seg om gjenstander fra graver el. annet.

Konklusjon

Hva kan man så si om dette området generelt? Ser vi nå først på de stratigrafiske forhold viser de oss at området har vært sterkt omdannet i nyere tid og at man her har benyttet store mengder masse for å planere ut terrenget. Disse massene har inneholdt store mengder kokstein o.a. Ser man på funnene så bærer de i all hovedsak preg av å være moderne glass, tegl, spiker o.a.). Funnet av fiblen indikerer imidlertid at man har hentet masse fra enten en nærliggende gravhaug el. fra et område med jernalderbebyggelse. Disse massene er så blitt blandet med andre masser og deponert i det aktuelle området. Desverre vet man ikke hvor disse deponeringsmassene er hentet fra. Ut i fra de funn som er gjort tidligere på gården kan fiblen stamme fra dette området. Det er således funnet flere pilspisser fra yngre jernalder på Vestre Disen, men dette blir kun spekulasjon.

De strukturer som ble avdekket indikerer imidlertid en sannsynlig tidligere aktivitet i området. Hva denne aktiviteten har vært er det ikke mulig å si noe om. Under registreringen ble det ifølge rapporten funnet et stolpehull, men det ble ikke funnet lignende strukturer i de sjakter som ble gravd under undersøkelsen, og de strukturer som ble avdekket lå ikke i forbindelse med noen andre. Hvis dette området tidligere har vært et lite tjern så kan man tenke seg at strukturene kan ha vært benyttet til en el. annen form for rituelle handlinger, men dette blir i så fall ren spekulasjon.

Sammenfatning

I forbindelse med en planlagt boligutbygging på Vestre Disen ble det 010796 satt igang arkeologiske undersøkelser i regi av Universitetets Oldsakssamling, Universitetet i Oslo. Med på denne undersøkelsen var det 5 personer fra Universitetet i Oslo, 1 gravmaskinfører og 1 person fra metalldetektorforbundet. Denne undersøkelsen er et resultat av en forundersøkelse som ble utført av Hedmark Fylkeskommune i 1995 hvor det dukket opp et koksteinslag som man mente kunne ha en forhistorisk datering.

Ut i fra denne undersøkelsen ble det lagt tilsammen 6 sjakter med maskin (se prinsippskisse) hvor hensikten var å se etter forhistoriske evt. middelalderske strukturer i grunnen. Dessuten var det ønskelig med et innblikk i lagstratigrafien innenfor det aktuelle området.

Ut i fra lagstratigrafien kunne man helt tydelig se at området var blitt påført masser i nyere tid, og det koksteinslaget som ble avdekket i forundersøkelsen hører høyst sannsynlig til disse deponeringsmassene. Da det er rimelig å anta at disse deponeringsmassene til dels kommer fra et område med forhistoriske strukturer enten i form av bebyggelse el. et område med graver. Det ble imidlertid ikke funnet ut av hvor deponeringsmassene ble hentet fra i sin tid.

Det ble også gått over området med metalldetektor og med dette redskap ble det funnet en likearmet fibula med en datering som ligger fra 600 - 650 e.Kr. Denne lå i samme masser som uniformsknapper, spiker o.a. nyere tids gjenstander.

Det ble også funnet to strukturer i to av sjaktene. Deres funksjon er ikke sikkert bestemt men det antas å dreie seg om et ildsted og en kokegrop.

Ved siden av dette dukket det også opp et lag bestående av små kokstein iblandet bein og kull. Det ble plukket ut noen prøveruter i dette laget og disse ble gravd og massene soldet. Det ble så tatt ut kullprøver og osteologiske prøver fra dette laget. Man antok at dette dreide seg om et lag av kokstein som har vært benyttet til ølbrygging. Også dette laget er antatt sekundærdeponert.

Det ble tatt ut C-14 prøver av strukturene og dette bryggesteinslaget og det ble tatt ut pollenprøver av profilen i en av sjaktene.

Dokumentasjonen består av plan og profiltegninger samt foto.

Gravingen ble avsluttet 120796.

Fotoliste

Film nr. 1 Dias

Bilde nr.	Motiv	tatt mot
1	Utgår	
2	Utgår	
3	Utgår	
4	Utgår	
5	Utgår	
6	Utgår	
7	Utgår	
8	Utgår	
9	Utgår	
10	Utgår	
11	Utgår	
12	Utgår	
13	Utgår	
14	Utgår	
15	Utgår	
16	Utgår	
17	Utgår	
18	Utgår	
19 24	Oversikt over feltet med skilt i forgrunnen	Nordøst
20 25	Sjakt nr. 2, nordre del	Øst
21 26	Sjakt nr. 2, nordre del	Vest
22	Sjakt nr. 2, nordre del	Nord
23 27	Oversiktsbilde	Øst
24 28	Profil i prøvesjakt A	Nord
25	Profil i sjakt nr. 1	Nordøst
26 29	Profil i sjakt nr. 1	Nordøst
27 30	Profil sjakt nr. 1	Nordøst
28 31	Profil sjakt nr. 1	Nordøst
29 32	Profil sjakt nr. 1	Nord-nordvest
30 33	Profil sjakt nr. 1	Nord-nordvest
31 34	Profil sjakt nr. 1	Nord-nordvest
32 35	Profil sjakt nr. 1, nedre del	Nord-nordvest
33 36	Profil sjakt nr. 1, med struktur nr. 1 (ildsted)	Nord-nordvest
34	Profil sjakt nr. 1	Nord-nordvest
35	Arbeidsbilde	
36	Utgår	

Film nr. 1 sort/hvitt

Bilde nr.	Motiv	Tatt mot
1	Oversiktsbilde med hetlandhusskilt i forgrunn	Nordøst
2	sjakt nr. 2, nordre del	Øst
3	Sjakt nr. 2, nordre del	Vest
4	Sjakt nr. 2, nordre del	Nord
5	Oversiktsbilde	Øst
6	Profil prøvesjakt A	Nord
7	Profil sjakt nr. 1	Øst
8	Profil sjakt nr. 1	Øst
9	Profil sjakt nr. 1	Øst
10	Profil sjakt nr. 1	Øst
11	Profil sjakt nr. 1	Øst
12	Profil sjakt nr. 1	Øst
13	Profil sjakt nr. 1	Øst
14	Profil sjakt nr. 1	Øst
15	Profil sjakt nr. 1	Vest
16	Profil sjakt nr. 1	Vest
17	Profil sjakt nr. 1	Vest
18	Profil sjakt nr. 1	Vest
19	Profil sjakt nr. 1	Vest
20	Profil sjakt nr. 1	Vest
21	Profil sjakt nr. 1	Vest
22	Profil sjakt nr. 1	Vest
23	Profil sjakt nr. 1	Skrått, Sørsørvest
24	Profil sjakt nr. 1, nedre del	Vest
25	Utgår	
26	Profil sjakt nr. 2	Vest
27	Profil sjakt nr. 2	Vest
28	Profil sjakt nr. 2	Vest
29	Profil sjakt nr. 2	Vest
30	Profil sjakt nr. 2	Vest
31	Profil sjakt nr. 2	Vest
32	Struktur nr. 1, sjakt nr. 2	Vest
33	Struktur nr. 1, sjakt nr. 2	Sør
34	Struktur nr. 1, sjakt nr. 2	Vest
35	Utgår	
36	Utgår	

Film nr. 2 Sort/hvitt

Bilde nr.	Motiv	Tatt mot
1	Utgår	
2	Koksteinslag, sjakt nr. 5 og sjakt nr. 6	Nord
3	Koksteinslag, sjakt nr. 5 og sjakt nr. 6	Nord
4	Koksteinslag, sjakt nr. 5 og sjakt nr. 6	Nord
5	Brannfleck sjakt nr. 1	Vest
6	Brannfleck sjakt nr. 1	Vest
7	Brannfleck sjakt nr. 1	Vest
8	Brønn ved sjakt nr. 1	Ovenfra
9	Arbeidsbilde	
10	Arbeidsbilde	
11	Oversiktsbilde	Sør
12	Oversiktsbilde	Sørvest
13	Profil, prøverute i koksteinslag, sjakt nr. 6	Nord

23755

Disee vestre, 3/1, Hammer k. tted.

DISEN VESTRE 3/1, HAMAR KOMMUNE, HEDMARK

Del av Åkergodset i MA

Funn:

C 2122 - båtøks

C 2226 - oval eggformet stein

C 10869 - 4 pilespisser av jern (y.ja./ma?)

C 21389 (23189?) - våpengrav fra vikingtid

C 21804 - spinnehjul

C 22074 - pilespiss, y.ja

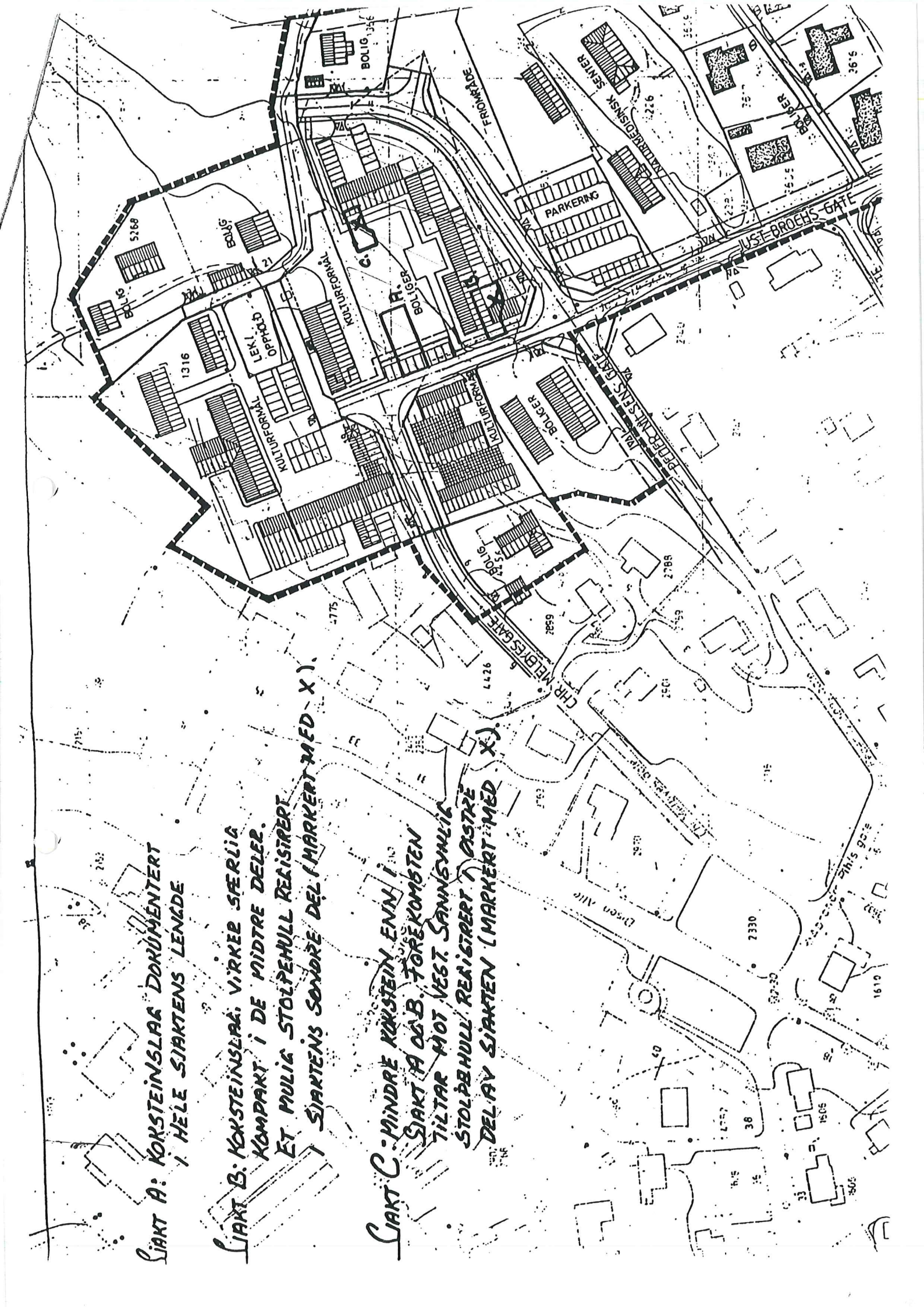
Mulig gravhaug i hage tvers over veien

Ved åkervandring i åkeren på Disen ble det registrert en «kokegrop»

SIKT A: KOKSTEINSLAG "DOKUMENTERT I HELE SIKTENS LENGDE"

SIKT B: KOKSTEINSLAG, VIRKER SFERLIG KOMPAKT I DE MIDTRE DELER. ET MULLIG STOLPEHULL REGISTRERT I SIKTENS SØNDRE DEL (MARKERT MED X).

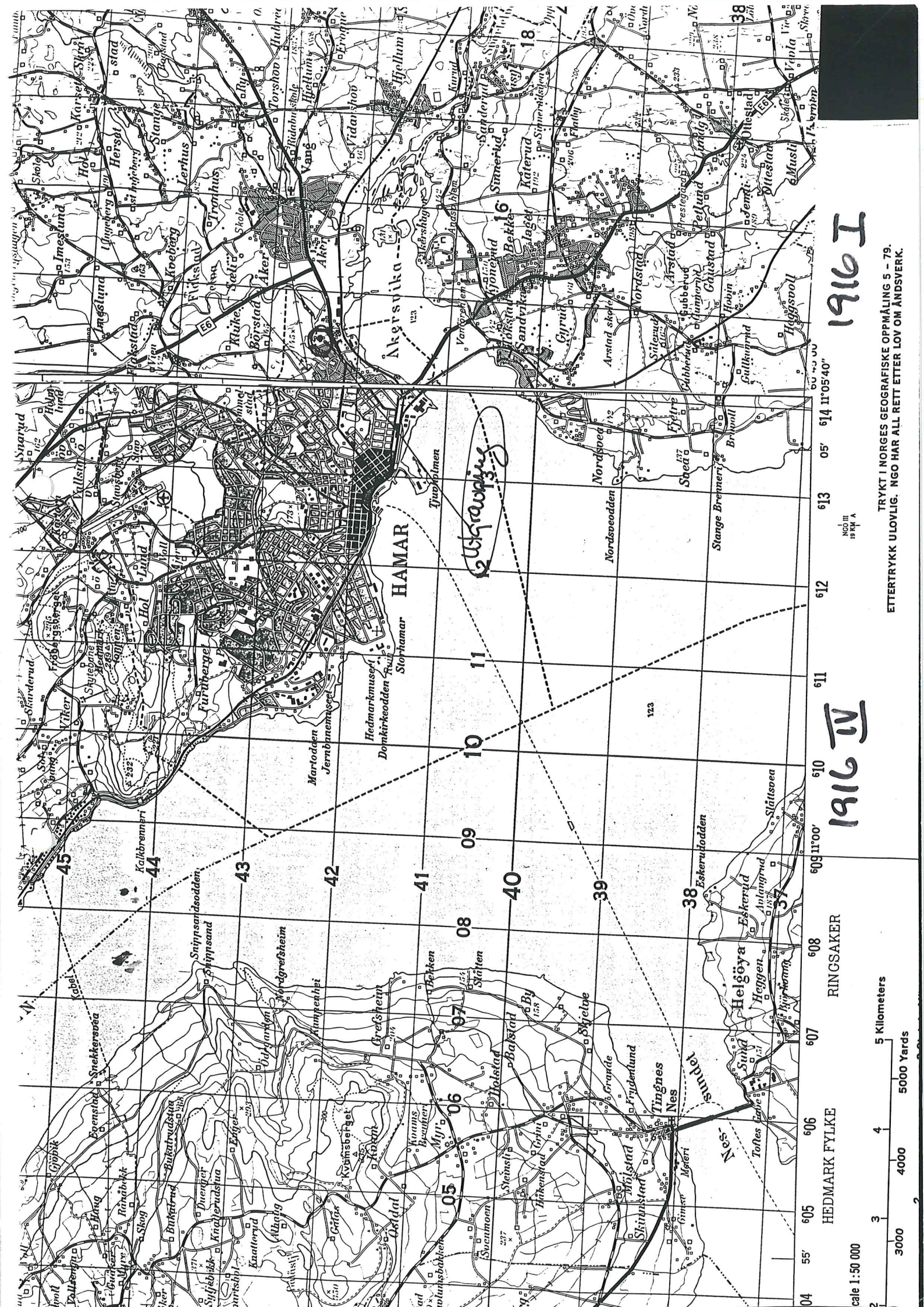
SIKT C: MINDRE KOKSTEIN ENN I SIKT A OG B. FØREKOMSTEN TILTAR MOT VEST. SANNSYNLIG STOLPEHULL REGISTRERT I ØSTRE DEL AV SIKTEN (MARKERT MED X).

SIKKT A: KORSTEINSLAG DOKUMENTERT
I HELE SIKKTENS LENGDE

SIKKT B: KORSTEINSLAG, VIRKER SÆRLIG
KOMPACT I DE MIDTRE DELENE.
ET MULIG STOLPENULL REGISTRERT
I SIKKTENS SØNDRE DEL (MARKERT MED X)

SIKKT C: MINDRE KORSTEIN ENN I
SIKKT A OG B. FOREKOMSTEN
TILTAL MOT VEST. SANNSEMLIG
STOLPENULL REGISTRERT I ØSTRE
DEL AV SIKKTEN (MARKERT MED X).

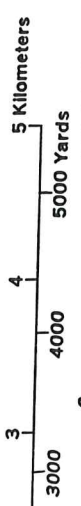
1916 I

1916 IV

RINGSAKER

HEDMARK FYLKE

scale 1:50 000

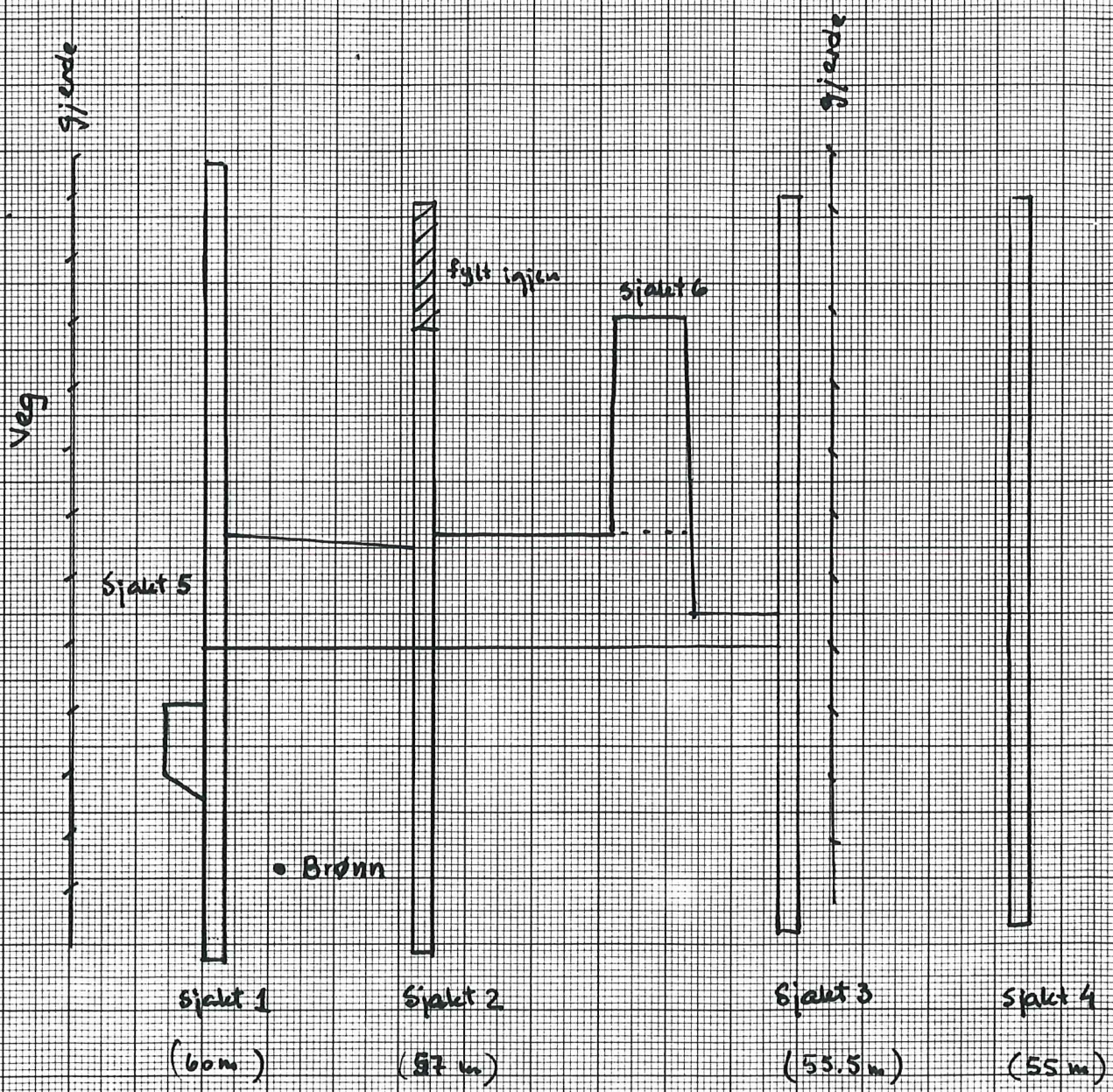

TRYKT I NORGES GEOGRAFISKE OPPMÅLING 5 - 79.
 ETTERTRYKK ULOVLIG. NGO HAR ALL RETT ETTER LOV OM ÅNDSVERK.

NGO III
 19 KM A

HUS

Disen vestre, 3/1, Hamar k., Hedmark

Oversikt over undersøkt område (pinnippkisse)

M: 1:500

10.07.1996 L. Gurilapov

J.S. 1044
 Duzen vestre 3/1
 Hamar K., Hedmark

Spørring1

Spørring1

SJAKT	RUTE	KULTURLAG	GRUPPE	FAMI/ART	NORSK NAVN	BEINSLAG	BEIN ANTALL	SIDE	ARK	VEKT	BR/UBR	KOMMENTAR
	8		Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Ubestembar	4		10	2,25	Ubr.	
1		Løsfunn	Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Ubestembar	6		6	5,7	Ubr.	
1		Løsfunn	Mammalia	Bos taurus	Storfe	Costae	1 dex.		6	11,9	Ubr.	
1		Løsfunn	Mammalia	Sus scrofa	Svin	Maxillare	1		6	3,5	Ubr.	
1		Løsfunn	Mammalia	Artiodactyla	Upartåede	Vertebrae lumbales	1		6	18,7	Ubr.	Trolig Bos taurus
1		Løsfunn	Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Lemmeknokkel	1		6	2,2	Ubr.	Trolig fra rovdyr
1		Fyll-lag	Mammalia	Bos taurus	Storfe	Tenner	8		7	0		
1		Fyll-lag	Mammalia	Bos taurus	Storfe	Os temporale	1		7	3,8		
1		Løsfunn	Mammalia	Artiodactyla	Upartåede	Lemmeknokkel	1		6	3,9	Ubr.	Str. omtrent som svin
2		Løsfunn	Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Lemmeknokkel	1		17	17,9	Ubr.	Trolig Bos taurus
2		Løsfunn	Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Ubestembar	1		17	0,3	Ubr.	
5		Løsfunn	Mammalia	Sus scrofa	Svin	Kjeve	2		9	6,1	Ubr.	Vekt inkl. tann
5		Løsfunn	Mammalia	Bos taurus	Storfe	Metacarpus	1		18	136,1	Ubr.	
5		Løsfunn	Mammalia	Bos taurus	Storfe	Metacarpus	1		8	61,6	Ubr.	Lite individ
5		Løsfunn	Mammalia	Sus scrofa	Svin	Tann	1		9	0		Trolig M1, tilh. kjeven
5		Løsfunn	Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Incisors	2		9	0		Mulig Bos taurus
5		Løsfunn	Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Ubestembar	3		9	0,5	Ubr.	
5	3	Koksteinlag	Mammalia	Artiodactyla	Upartåede	Tann	1		11	0		Trolig Bos taurus
5	3	Koksteinlag	Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Phalanx	1		11	0,9	Ubr.	Trolig Canidae; Str. rev-liten ulv
5	3	Koksteinlag	Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Ubestembar	5		11	2,1	Br.	
5	3	Koksteinlag	Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Ubestembar	2		11	0,7	Ubr.	
6	9	Koksteinlag	Mammalia	Bos taurus	Storfe	Vertebrae	2		1	2,2	Ubr.	
6	10	Koksteinlag	Mammalia	Sus scrofa	Svin	Metatarsal III el. IV	1		4	9,9	Ubr.	
6	6		Aves	Ubestembar	Ubestembar	Rørbein	1		3	0,45	Ubr.	
6	6		Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Ubestembar	4		2	0,8	Br.	
6	6		Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Ubestembar	35		2	30,2	Ubr.	
6	6		Mammalia	Artiodactyla	Upartåede	Tann	1		2	0		
6	6		Mammalia	Artiodactyla	Upartåede	Lemmeknokker	2		2	37,1	Ubr.	Stort dyr
6	6		Mammalia	Artiodactyla	Upartåede	Kjeve	3		2	11,2	Ubr.	
6	6		Mammalia	Bos taurus	Storfe	Humerus epifyse	1 dex.		2	68,6	Ubr.	
6	6		Mammalia	Sus scrofa	Svin	Tann (trolig M1)	1		2	0		
6	6		Mammalia	Sus scrofa	Svin	Incisor	1		2	0		
6	10	Koksteinlag	Mammalia	Bos taurus	Storfe	Tann	1		4	0		
6	9	Koksteinlag	Mammalia	Bos taurus	Storfe	Ilium	1		1	36,9	Ubr.	
6	2		Mammalia	Sus scrofa	Svin	Tibia	1		14	19,8	Ubr.	
6	9	Koksteinlag	Mammalia	Canis lupus	Ulv	Radius epifyse	1		1	6,5	Ubr.	
6	9	Koksteinlag	Mammalia	Artiodactyla	Upartåede	Costae	19		1	32,4	Ubr.	
6	9	Koksteinlag	Mammalia	Artiodactyla	Upartåede	Axis	1		1	7,9	Ubr.	
6	9	Koksteinlag	Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Ubestembar	1		1	1,3	Br.	
6	9	Koksteinlag	Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Ubestembar	47		1	38,4	Ubr.	
6	6		Mammalia	Sus scrofa	Svin	Mandibula	1		2	1,2	Ubr.	
6	8		Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Ubestembar	1		15	0,3	Ubr.	
6	1	Løsfunn	Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Ubestembar	1		13	7,2	Ubr.	
6		Løsfunn	Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Ubestembar	1		13	23,9	Ubr.	Tibia(?), trolig Bos taurus
6	1		Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Ubestembar	2		12	0,35	Br.	
6	1		Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Ubestembar	3		12	0,15	Ubr.	
6	1		Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Costae	3		12	1,1	Ubr.	
6	1		Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Lemmeknokkel	1		12	1,4	Ubr.	Str. sau/geit
6	10	Koksteinlag	Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Ubestembar	8		4	4,6	Ubr.	
6	8		Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Kjeve	1		15	1,8	Ubr.	
6	10	Koksteinlag	Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Lemmeknokker	2		4	7,5	Ubr.	Stort dyr
6	8		Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Ubestembar	1		15	0,7	Br.	
6	9	Koksteinlag	Mammalia	Bos taurus	Storfe	Costae	4		1	29,1	Ubr.	
6	5		Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Ubestembar	6		16	0,6	Br.	
6	2		Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Ubestembar	1		14	0,7	Ubr.	
6	2		Mammalia	Bos taurus	Storfe	Scapula	1		14	45,6	Ubr.	
6	2		Mammalia	Bos taurus	Storfe	Astragalus	1		14	27,6	Ubr.	
6	10	Koksteinlag	Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Ubestembar	30		4	12,3		
6	10	Koksteinlag	Aves	Galliformes	Hønsefugl	Femur	1		5	0,8	Ubr.	Str. som Tetrao tetrix, f.
6	10	Koksteinlag	Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Lemmeknokker	4		4	0,6	Br.	Middeis stort dyr el. mindre
6	8		Mammalia	Ubestembar	Ubestembar	Costae	2		15	2,25	Ubr.	Nokså stort dyr

244

769,75g
 (Lemmer og ikke veid)